

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers sobre la legitimitat de facilitar a una col·legiada informació del Col·legi que pot incloure dades de tercers

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'un Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers en el qual es demana que l'Autoritat emeti un dictamen per valorar la legitimitat de facilitar a una col·legiada informació del Col·legi que pot incloure dades de tercers, així com quins són els límits que s'han de respectar en informar del control de la gestió econòmica del Col·legi.

Analitzada la consulta, que no s'acompanya de cap altra documentació, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, emet el dictamen següent:

I

(...)

II

El Col·legi, en el seu escrit de consulta exposa que una persona col·legiada ha demanat informació detallada en relació amb l'àrea institucional, sobre les despeses de gestió/relacions institucionals. Concretament, totes i cada una de les despeses realitzades, *"incluidos los emolumentos íntegros percibidos por cada uno de los miembros de las Juntas en los años 2009, 2010, 2011, 2012 i 2013"*.

El Col·legi exposa que els comptes de liquidació del col·legi no estan desglossats i, per tant, per accedir als pagaments i despeses del membres de la Junta s'haurà d'examinar també les factures i pagaments amb targeta de crèdit. Aquestes despeses poden incloure dades de terceres persones que no són membres de la Junta i quines dades hi consten per motius de formació, invitacions i altres pagaments de naturalesa institucional, motiu pel qual demana el parer d'aquesta Autoritat per tal de conèixer si aquesta comunicació pot suposar una vulneració de la legislació de protecció de dades personals.

D'acord amb l'article 3.a) de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD) constitueix dada de caràcter personal *"qualsevol informació referent a persones físiques identificades o identificables."* Segons exposa el col·legi, entre la informació sol·licitada hi pot haver dades dels membres de la junta i també dades relatives a terceres persones, per motius de formació, invitacions, i altres pagaments de naturalesa institucional.

En conseqüència, a l'hora d'analitzar la qüestió plantejada, caldrà tenir en compte els principis i garanties de la legislació de protecció de dades, especialment en relació amb la comunicació de dades, atès que la comunicació de dades personals, contingudes en els documents comptables del Col·legi al qual pertany, constitueix una cessió o comunicació de dades d'acord amb l'article 3.i) LOPD (*"qualsevol revelació de dades efectuada a una persona diferent de l'interessat"*).

Amb caràcter previ a l'anàlisi de la legitimitat d'aquesta comunicació, escau recordar que la LOPD es refereix exclusivament a les persones físiques o als col·lectius de persones físiques sobre les quals es pretén obtenir dades de caràcter personal. Queda per tant fora del control de la legislació de protecció de dades (art.2.2 Reial Decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD), la informació que es refereix a persones jurídiques. Així per exemple, si les invitacions o els pagaments de naturalesa institucional fan referència a persones jurídiques, la LOPD no seria d'aplicació en la comunicació d'aquestes dades.

El RLOPD també preveu l'exclusió de les dades relatives a empresaris individuals que tinguin la condició de comerciants, industrials o navillers, sempre que aquestes dades facin referència a aquesta condició (article 2.3). Ara bé, atesa la dificultat en molts supòsits de separar els aspectes referits exclusivament a la condició d'empresari dels referits a la vida personal, es considera convenient igualment en aquests casos incloure'ls a l'àmbit d'aplicació de la normativa de protecció de dades de caràcter personal, i per tant tractar les seves dades de conformitat amb dita normativa.

III

En relació amb la comunicació de les dades que demana la persona col·legiada, si aquestes poden contenir dades personals de tercers, caldrà estar al que estableix l'article 11 LOPD que preveu, en el seu apartat primer, que les dades de caràcter personal objecte de tractament només poden ser comunicades a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el consentiment previ de l'interessat. Aquesta regla general troba però determinades excepcions, entre les quals cal destacar la possibilitat que la comunicació estigui autoritzada en una llei o norma amb rang de llei (apartat 11.2.a LOPD).

En tractar-se d'una persona col·legiada que vol accedir a informació econòmica del Col·legi, caldrà analitzar el que disposa la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels col·legis professionals. La Llei estableix en el seu article 45 l'obligació que els col·legiats participin en la gestió i el control dels òrgans de govern:

"L'organització interna i el funcionament dels col·legis professionals han d'ésser democràtics. A aquest efecte, els col·legis professionals han de tenir unes normes d'organització i funcionament interns que permetin la participació dels col·legiats en la gestió i el control dels òrgans de govern i han de reconèixer als col·legiats els drets i les facultats necessaris per a garantir-la."

El col·legiat podrà dur a terme aquest control de l'activitat de l'òrgan de govern del col·legi professional a través de la seva participació a la junta o assemblea general del col·legi, que com a òrgan plenari, estarà integrat per totes les persones col·legiades.

Article 49 Llei 7/2006:

“Òrgan plenari:

1. La junta o assemblea general és l'òrgan sobirà del col·legi professional. Aquest òrgan delibera sobre qualsevol assumpte d'interès per al col·legi, adopta acords en l'àmbit de la seva competència i controla l'activitat de l'òrgan de govern.

2. La junta o assemblea general, com a òrgan plenari, és integrada per totes les persones col·legiades de ple dret, exercents i no exercents.

Els Estatuts del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers consultant també estableixen en el seu article 12, de conformitat amb la Llei 7/2006, que *“l'Assemblea general, constituïda per la totalitat de les col·legiades i col·legiats, és l'òrgan suprem de la representació col·legial, i a qui haurà de donar compte de la seva actuació la Junta de Govern.”*

Entre les funcions que corresponen a la junta o assemblea general, l'article 49.3 de la Llei 7/2006 estableix:

c) Aprovar la gestió feta per l'òrgan de govern, el pressupost, els comptes anuals i les quotes col·legials.

En el cas que ens ocupa, l'exercici del dret de control també queda reflectit en els Estatuts de l'entitat, en compliment de l'article 47 de Llei 7/2006, que estableix entre el contingut que hauran de tenir els Estatuts dels Col·legis professionals *“h) Els drets i les obligacions de les persones col·legiades”*.

Així, l'article 43 dels Estatuts del Col·legi d'Infermeres/s consultant, estableix els drets dels col·legiats i col·legiades entre els quals, el dret a *“participar en la gestió corporativa i, per tant, exercir el dret de petició, de vot i d'accés als llocs i càrrecs directius”*.

Cap dubte pot oferir doncs el dret de la persona col·legiada a exercir el control de l'òrgan col·legial a través de la seva participació en la junta o assemblea del Col·legi.

Els Estatuts del Col·legi estableixen en el seu article 13, amb la finalitat de dur a terme aquest control per part dels col·legiats, quines seran les facultats atribuïdes a l'Assemblea entre les quals i als efectes del que ens interessa, *“l'aprovació, si s'escau, de l'estat econòmic i dels pressupostos que presenti la Junta de Govern”*.

L'article 14 dels Estatuts estableix els assumptes que haurà de tractar l'Assemblea en la seva reunió ordinària, entre els quals:

- *“Estat econòmic de la corporació, liquidació del pressupost vençut i presentació del que ha de regular el nou exercici.*
- *Presentació de l'auditoria a que fa referència l'article 68.3 de la Llei de col·legis professionals.”*

Per tal de dur a terme aquest dret reconegut en la Llei i en els propis estatuts, en aquest cas amb la finalitat de poder pronunciar-se amb el seu vot en l'Assemblea general per valorar l'estat econòmic i els pressupostos que presenti l'òrgan de Govern, s'haurà de facilitar a la persona col·legiada l'accés a la documentació corresponent, que inclourà la informació econòmica del Col·legi a què fa referència l'article 14 dels Estatuts.

Si bé la Llei 7/2006 i els Estatuts del Col·legi no estableix quin ha de ser el contingut mínim de la informació econòmica del Col·legi, si que ho fa la Ley 2/1974, de 13 de febrero, sobre Colegios Profesionales, en el seu article 11 que estableix l'obligatorietat d'elaborar una memòria anual, així com quin ha de ser el seu contingut mínim:

“Artículo 11 Memoria Anual

1. Las organizaciones colegiales estarán sujetas al principio de transparencia en su gestión. Para ello, cada una de ellas deberá elaborar una Memoria Anual que contenga al menos la información siguiente:

a) Informe anual de gestión económica, incluyendo los gastos de personal suficientemente desglosados y especificando las retribuciones de los miembros de la Junta de Gobierno en razón de su cargo.

Per tant, en la memòria anual, els col·legis professionals hauran d'incloure la informació relativa a les retribucions dels membres de la Junta de govern, en compliment del principi de transparència que regirà la gestió del Col·legi. Així, la informació sol·licitada per la persona col·legiada a la que podria accedir per tal de dur a terme el seu dret de control de l'òrgan col·legial a la seva disposició en la memòria que el col·legi ha de posar a disposició dels seus col·legiats en la Junta o Assemblea ordinària.

IV

Però en el cas objecte de consulta, el Col·legi exposa que per facilitar la informació sol·licitada, en no trobar-se desglossada, s'haurà de detallar factures i càrrecs de la targeta de crèdit que poden incloure dades de tercers.

Ni la Llei 7/2006 ni els Estatuts, regulen l'accés a aquella documentació que pugui incloure dades personals de tercers.

Caldrà doncs buscar l'habilitació legal per a dita comunicació en les previsions de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (LRJPAC), que desenvolupa el mandat constitucional de l'article 105 CE, en què es preveu que la llei regularà:

“El acceso de los ciudadanos a los archivos y registros administrativos, salvo en lo que afecte a la seguridad y defensa del Estado, la averiguación de los delitos y la intimidad de las personas.”

La LRJPAC, en el seu article 37, estableix:

“1. Els ciutadans tenen dret a accedir a la informació pública, arxiu i registres, en els termes i amb les condicions establertes a la Constitució, a la Llei de transparència, accés a la informació pública i bon govern i altres lleis que resultin d'aplicació”

Ara bé, la Llei 19/2013, de 9 de desembre de transparència, accés a la informació pública i bon govern, a la que fa referència l'article 37, no entrarà en vigor pel que fa al Títol I, fins el 10 de desembre de 2014, motiu pel qual s'haurà d'estar fins aquella data, al que disposa l'article 37 en la seva redacció anterior pel que fa a la limitació de l'exercici d'aquest dret d'accés.

En tractar-se de documents de caràcter nominatiu, correspondria aplicar en principi la previsió de l'article 37.3 de la LRPAJC, segons el qual:

“3. L'accés als documents de caràcter nominatiu que, sense incloure altres dades pertanyents a la intimitat de les persones, figurin en els procediments d'aplicació del dret, llevat dels de caràcter sancionador o disciplinari, i que, en consideració al seu contingut, es puguin fer valer per a l'exercici dels drets dels ciutadans, a més de poder ser exercit pels seus titulars, ho pot ser per terceres persones que acreditin un interès legítim i directe.”

Així, en cas que la documentació sol·licitada contingués dades relatives a tercers, la persona col·legiada hauria d'acreditar un interès legítim i directe al respecte.

Tal com ha mantingut reiteradament la jurisprudència (STS, de 6 de juny de 2005, STS 24 de novembre de 2010, entre d'altres), cal entendre per interès legítim i directe aquell quina pretensió, en aquest cas l'obtenció de la documentació comptable del col·legi professional relativa a les despeses dels membres de la Junta, produeixi al subjecte que ho sol·licita, en aquest cas la persona col·legiada, un benefici o profit o li serveixi per evitar o disminuir un perjudici.

En l'escrit de consulta que dóna lloc a aquest dictamen no s'hi exposa cap motivació que justifiqui l'existència d'un interès legítim i directe de la persona col·legiada per obtenir dita informació, i per tant, no sembla que es compti amb l'habilitació legal suficient als efectes del règim de l'article 11 de la LOPD perquè el Col·legi pugui facilitar dades comptables que incloguin dades de tercers, sense consentiment previ o sense comptar amb altra norma amb rang de llei que l'habilités.

En cas que el Col·legi disposi d'informació per mitjà de la qual pugui valorar si existeix aquest interès per part de la persona que sol·licita la informació, serà el mateix Col·legi, com a responsable del tractament qui haurà de fer un exercici de ponderació, entre el dret d'aquesta persona a que se li comuniquin les dades i el dret de la persona titular de les dades a la protecció de les mateixes.

Així ho estableix la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea de 24 de novembre de 2011 que declara l'efecte directe de l'article 7.f) de la Directiva 95/46/CE i recorda, entre d'altres que perquè un tractament de dades sigui lícit, cal que es donin dos requisits: (...) *“el segundo de esos requisitos exige una ponderación de los derechos e intereses en conflicto que dependerá, en principio, de las circunstancias concretas del caso particular de que se trate”*.

Aquesta és també la voluntat del legislador amb l'aprovació de la Llei 19/2013, de 9 de desembre de transparència, accés a la informació pública i bon govern, quin títol I i III encara no es troben en vigor, quan en el seu article 15.3 estableix en relació amb el dret a la protecció de dades per aquella informació que no contingui dades especialment protegides:

“3. Cuando la información solicitada no contuviera datos especialmente protegidos, el órgano al que se dirija la solicitud concederá el acceso previa ponderación suficientemente razonada del interés público en la divulgación de la información y los derechos de los afectados cuyos datos aparezcan en la información solicitada, en particular su derecho fundamental a la protección de datos de carácter personal.

Para la realización de la citada ponderación, dicho órgano tomará particularmente en consideración los siguientes criterios:

a) El menor perjuicio a los afectados derivado del transcurso de los plazos establecidos en el artículo 57 de la Ley 16/1985, de 25 de junio, del Patrimonio Histórico Español.

b) La justificación por los solicitantes de su petición en el ejercicio de un derecho o el hecho de que tengan la condición de investigadores y motiven el acceso en fines históricos, científicos o estadísticos.

c) El menor perjuicio de los derechos de los afectados en caso de que los documentos únicamente contuviesen datos de carácter meramente identificativo de aquéllos.

d) La mayor garantía de los derechos de los afectados en caso de que los datos contenidos en el documento puedan afectar a su intimidad o a su seguridad, o se refieran a menores de edad.”

Tal com s'ha indicat, en atenció a la informació de què es disposa, no seria possible, en el present cas, dur a terme la ponderació de drets a què fa referència aquest article, atès que es desconeix la finalitat, o els motius pels quals la persona col·legiada vol la informació que sol·licita, entenent que la informació relativa a les retribucions dels membres de la Junta de govern ja es troba detallada en el pressupost o en la memòria que elabora anualment el Col·legi i que ha d'estar a disposició de la persona col·legiada per poder exercir el seu dret de control de gestió col·legial en l'Assemblea anual.

Ara bé, el Col·legi, sempre pot optar per facilitar la informació sol·licitada prèvia dissociació de les dades de tercers que puguin contenir els documents als que es vulgui donar l'accés.

L'article 3 f) de la LOPD defineix el procediment de dissociació com *“qualsevol tractament de dades personals de manera que la informació que s'obtingui no es pugui associar a una persona identificada o identificable.”*

D'acord amb les consideracions fetes en aquests fonaments jurídics en relació amb la consulta plantejada per un Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers en relació amb la legitimitat de facilitar a una col·legiada informació del Col·legi que pot incloure dades de tercers, es fan les següents

Conclusions

Una persona col·legiada pot tenir accés a les retribucions dels membres de la Junta de govern del seu Col·legi professional, en la mesura que en la seva condició de col·legiat, té dret a exercir el control de la gestió de l'òrgan de govern com a membre de l'Assemblea general, d'acord amb la Llei 7/2006.

Els col·legis professionals, es regiran pel principi de transparència en l'exercici de les seves funcions, d'acord amb la Llei 19/2013 (art. 26), i publicaran una memòria anual que inclourà les retribucions dels membres del seu òrgan de govern.

En el cas que l'exercici d'aquest accés a la informació de les retribucions percebudes pels membres del seu òrgan de govern pogués afectar també terceres persones, el dit accés requeriria la dissociació prèvia de les seves dades amb qualsevol mitjà que n'impedís la identificació, llevat que es comptés amb el consentiment d'aquestes persones, o hi hagués una llei que habilités dita comunicació.

La LRJPAC, només pot habilitar la comunicació si la persona sol·licitant té un interès legítim i directe per accedir a les dades personals de tercers que puguin incloure els documents relatius a les retribucions detallades dels membres de la junta de govern (article 37.3).

Barcelona, 7 de maig de 2014